

4. a 5. deklinace (§ 1.4–1.5)

+LATINSKÁ DEMINUTIVA (§ 10.2A)

+ODVOZOVÁNÍ ADJEKTIV POMOCÍ PŘÍPONY -IDEUS, A, UM (§ 10.4B)

4. deklinace (u-kmeny)

- genitiv singuláru zakončený na **-ū̄s**
- maskulina: **-us/-ū̄s**
- vzor: *ductus* = kanál, vývod

	singulár	plurál
nom.	duct-us	duct-ū̄s
gen.	duct-ū̄s	duct-uum
ak.	duct-um	duct-ū̄s
abl.	duct-ū̄	duct-ibus

Jen několik výjimek je ženského rodu:
manus, ū̄s, f. -ruka

4. deklinace (u-kmeny)

- genitiv singuláru zakončený na **-ū̄s**
- neutra: **-ū̄/-ū̄s**
- vzor: *genū* = koleno

	singulár	plurál
nom.	gen-ū̄	gen-ua
gen.	gen-ū̄s	gen-uum
ak.	gen-ū̄	gen-ua
abl.	gen-ū̄	gen-ibus

Podle vzoru *genū* se v lékařské terminologii skloňuje jen substantivum *cornū, ūs, n.* = roh

Skloňování substantiv 4. deklinace s adjektivy 1. a 2. deklinace

	sg.	pl.
nom.	process <u>us</u> transvers <u>us</u>	process <u>ūs</u> subtransvers <u>ī</u>
gen.	process <u>ūs</u> transvers <u>ī</u>	process <u>uum</u> transvers <u>ōrum</u>
ak.	process <u>um</u> transvers <u>um</u>	process <u>ūs</u> transvers <u>ōs</u>
abl.	process <u>ū</u> transvers <u>ō</u>	process <u>ibus</u> transvers <u>īs</u>

	sg.	pl.
nom.	corn <u>ū</u> coccyge <u>um</u>	corn <u>ua</u> coccyge <u>a</u>
gen.	corn <u>ūs</u> coccyge <u>ī</u>	corn <u>uum</u> coccyge <u>ōrum</u>
ak.	corn <u>ū</u> coccyge <u>um</u>	corn <u>ua</u> coccyge <u>a</u>
abl.	corn <u>ū</u> coccyge <u>ō</u>	corn <u>ibus</u> coccyge <u>īs</u>

Skloňování substantiv 4. deklinace s adjektivy 3. deklinace

	sg.	pl.
nom.	ductus sublingualis	ductūs sublingualēs
gen.	ductūs sublingualis	ductuum sublingualium
ak.	ductum sublingualē	ductūs sublingualēs
abl.	ductū sublingualī	ductibus sublingualibus

	sg.	pl.
nom.	cornū sacrāle	cornua sacrālia
gen.	cornūs sacrālis	cornuum sacrālium
ak.	cornū sacrāle	cornua sacrālia
abl.	cornū sacrālī	cornibus sacrālibus

5. deklinace (ē-kmenová)

- genitiv singuláru zakončený na **-ēī / -eī**
  - Ke zkracování dochází, pokud před **-ēs** v nom. sg. předchází souhláska (*rēs, eī*)
- Pouze feminina, vzor: *faciēs* = plocha, tvář

	singulár	plurál
nom.	faci-ēs	faci-ēs
gen.	faci-ēī	faci-ērum
ak.	faci-em	faci-ēs
abl.	faci-ē	faci-ēbus

Jen jedno substantivum je rodu mužského:
diēs, eī, m. - den

Skloňování substantiv 5. deklinace s adjektivy

	sg.	pl.
nom.	faciēs externa a	faciēs extern ae
gen.	faciē ī extern ae	faciē rum extern ārum
ak.	faci em extern am	faciēs extern ās
abl.	faciē ̄ extern ā	faciē bus extern īs

	sg.	pl.
nom.	faciēs articulā ris	faciēs articulār ēs
gen.	faciē ī articulā ris	faciē rum articulā rium
ak.	faci em articulā rem	faciēs articulār ēs
abl.	faciē ̄ articulār ī	faciē bus articulār ibus

Skloňujte:

- *genu sinistrum*
- *facies femoralis*
- *apparatus respiratorius*
- *lacus lacrimalis*

Latinská deminutiva (zdrobněliny)

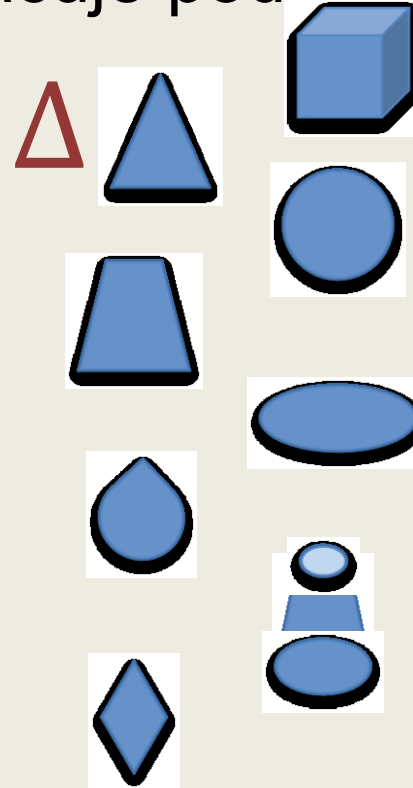

- charakteristické sufixy (přípony):
  - (c)ulus, a, um
    - ✦ dens -> denticulus
  - ellus, a, um
    - ✦ cerebrum -> cerebellum
  - olus, a, um
    - ✦ arteria -> arteriola
- jsou VŽDY stejného rodu, jako substantiva, ze kterých jsou utvořena

Odvozování adjektiv pomocí přípony -ideus, a, um

• tato přípona zpravidla označuje podobnost tvaru

1. os + cuboideus, a, um
2. musculus + deltoideus, a, um
3. articulatio + sphaeroideus, a, um
4. linea + trapezoideus, a, um
5. regio + ellipsoideus, a, um
6. ossa + sesamoideus, a, um
7. tuberculum + conoideus, a, um
8. musculus + rhomboideus, a, um
9. os + hyoideus, a, um
10. colon + sigmoideus, a, um

Σ, C
U

